ཅ

ཅན། VIII ཅན། ཅན།

arch. **to have; to possess; to be possessed (of); to be endowed (with)** ▫ *-van; -vant* ▹ ཐྱོ་ལི་ལུས་པོ་ལ། འགྲུག་ཀྱི་འགོ་བ་ཅན། [Its] human body has the head of a dragon. ▪ མདོར་བསྡུས་ན་ཞི་སེམས་སུ་འདུས་པའི་ཚུལ་ཅན་ནོ། In brief, the [enlightened] mind possesses [all] the forms of the assembly. {HT}

ཅེ། V ཅེ། ཅེ། ཅེ།

to ask; to say ▫ *[iti] cet* ▹ འདུས་ནས་དོན་ཅི་ཞིག་མཛོད་ཅེ་ན། ··· If you ask, "For what purpose have they assembled?" ... {HS-J}

གཅེ། III གཅེས། གཅེ།

to urinate

གཅེར། V གཅེར། གཅེར། གཅེར།

to squeeze; to squeeze out; to wring out

གཅུ། V གཅུས། གཅུ། གཅུས།

to twist; to twist (around); to contort ▫ *(√cal): {AGP} cālayed (=gcu [par] bya)*

COLLOC.:

ཕན་ཚུན་དུ་གཅུ། ཕན་ཚུན་དུ་གཅུས། ཕན་ཚུན་དུ་གཅུ། ▫ to twist back-and-forth ▹ སློབ་དཔོན་གྱི་མཁྱེན་དུ་བློ་ལྡན་གྱི་སློབ་མས་ལུས་ཕན་ཚུན་དུ་གཅུ། The intelligent student does not twist their body back and forth in front of the teacher. {AGP-T}

གཅུར། V བཅུར། བཅུར། ཚུར།

to squeeze (into); to stuff (into)

གཅེས། V གཅེས། གཅེས། གཅེས།

to value; to cherish ▫ *{LCh} priya; {C} dhūrya; pradhānatama* ▹ བདག་གི་མིག་གི་འབྲས་ལྡར་གཅེས། [She] is as dear to me as the apple of my eye. {Das}

COLLOC.:

ཤིན་ཏु་གཅེས། ཤིན་ཏु་གཅེས། ཤིན་ཏु་གཅེས། ▫ to be very valuable; to be important

གཅོག V བཅག་ གཅག ཆོག

to break; to lower; to reduce; to suppress; to break (a pledge) ▫ *(√bhid)* ▹ གཡག་གིས་ཆྱི་ཤ་ལས་ཇོ་བཅག་ལ···· Stones broken by yaks with their hooves, ... {GCG}

AUX.:

བཅག་པར་བྱ། ▫ *opt.* to step (on) ▫ *(saṃ-√kram): {GST} saṃkramet*

བཅག(ལར་)ཐུར། ▫ *pt.pass.* to break ▫ *{DDS} bhinnaṃ bhavati* ▹ གང་ཚོ་ཏི་བའི་ཇཱ་ཏོ་ཇེ་ཡིས། ।ཏྲྀ་ལ་པ་དེ་ནི་བཅག(ཐུར་)པ། ··· At such a time when that vase has been broken apart by a varja [-like] samādhi, ... {DDS}

COLLOC.:

ལེགས(ལར་)གཅོག ལེགས(ལར་)བཅག ལེགས(ལར་)གཅག ▫ to thoroughly shatter ▪ *(saṃ-√bhid): {GST-A} saṃbhinne* ▹ རང་ལུས་བྱམ་པ་ཅིད། ।ཐུ་མའི་ཁ་ཡིས་ལེགས་བཅག་ནས··· The pot of one's [coarse] body having been thor-